

Vertel

We zijn allemaal anders. Soms voelen we ons trots over dat anders zijn en willen we dat tonen. Een andere keer verstoppen we liever dat anders zijn omdat we schrik hebben afgewezen te worden of omdat we net als anderen willen zijn. We zijn ook allemaal gelijk omdat we als mensen vele kenmerken met elkaar delen.

Noem minstens 5 kenmerken die je deelt met je vriend(in)

Vertel

Heb je ooit je identiteit moeten verstoppen om aanvaard te worden?

Heb jij je ooit gediscrimineerd gevoeld omdat je anders was of omdat je geassocieerd werd met iemand anders?

Vertel

Sommige kinderen willen naar school, maar kunnen niet. Wij gooien eten weg, terwijl andere kinderen sterven van honger. Unicef vindt dat alle kinderen dezelfde kansen en rechten moeten hebben.

Vind jij dat ook?

Kan jij een paar kinderrechten opnoemen?

Vertel

We hebben als mens allemaal één eigenschap gemeen: we kunnen dromen en ons een mooie toekomst voorstellen.

Niet iedereen kan zijn dromen waarmaken.

Waarom kan niet iedereen zijn dromen waarmaken? Kunnen wij samen dromen van anderen helpen waarmaken?

Vertel

We dromen allemaal over een vreedzame school en een rechtvaardige samenleving.

Om deze dromen te doen uitkomen, moeten we eerst losraken van de ketens die ons vastbinden. Samen kunnen we deze dromen waarmaken. Wat wil deze zin volgens jou zeggen?

Vertel

We hebben vaak een mening of een beeld in ons hoofd over iemand of over een groep mensen die we eigenlijk niet goed kennen.

Een oordeel of een mening voor we echt weten of dit oordeel of deze mening juist is, is een vooroordeel. Vooroordelen kloppen vaak niet!

Hoe kan je te weten komen wie die anderen werkelijk zijn?

Vertel

Vooroordelen kunnen vervelende gevolgen hebben als we ernaar handelen.

We gaan anderen uitlachen, uitsluiten of pesten.

Wat denk jij?
Kan dit zomaar?
En wat doe jij?
Ben je een meeloper en doe je mee uit angst dat het jou ook zou overkomen?
Of ben je moedig en kom je op voor het slachtoffer?

Vertel

Sommige mensen worden gepest. Dat kan om vele redenen, ook al bestaat er GEEN enkele goede reden om te pesten.

Ken jij iemand die gepest wordt? Waarom is dat?

Ken je het lied van Brahim en Charlotte tegen pesten? Wat vind jij ervan dat BV's opkomen tegen pesten?

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vertel

Heb jij geleerd dat luid smakken aan tafel of slurpen als je drinkt onbeleefd is? In sommige culturen is het net omgekeerd: als je geen geluiden maakt denken de mensen dat je het eten niet lekker vindt.

Gaat het er bij jou aan tafel stil of luidruchtig aan toe?

Vertel

Delen is in andere culturen veel sterker aanwezig dan bij ons.

Heb je al eens meegemaakt dat een wildvreemde jou een koekje aanbood, gewoon zomaar?

Deel jij makkelijk met anderen?

Vertel

Wat bedoelt Bonnie met de volgende zin?

“Met woorden kan je heel veel: je kan er oorlog mee beginnen en je kan er vrede mee sluiten.”

Kan jouw tong ook zo scherp zijn als een zwaard?

Vertel

Wat denk jij?

* God bepaalt wat er gebeurt in mijn leven?

* Ik bepaal zelf wat er in mijn leven gebeurt.

*Wat er gebeurt is mijn lot.

Vertel

Bonnie zegt: “oude mensen willen altijd dat je meer langs komt. Ze zitten vaak alleen in hun appartement, hun huis of in een bejaardenhuis. Wij hebben het allemaal zo druk met ons werk, dat we onze grootouders links laten liggen.”

Hoe belangrijk zijn je grootouders voor jou?

Ga je vaak bij ze op bezoek?

Vertel

In sommige landen ben je uitverkoren als je geboren wordt als tweeling. De mensen zijn ervan overtuigd dat je speciaal bent, dat je dingen kunt die “gewone” mensen niet kunnen.

Ken jij een tweeling?

Veel tweelingen voelen een sterke band met elkaar. Hoe zou dat komen denk je?

Denk je dat tweelingen altijd alles samen willen doen?

Vertel

Het Suikerfeest en het Offerfeest zijn bijzondere feestdagen voor de moslims. Voor moslimleerlingen betekent dit dat ze een dagje vrijaf kunnen krijgen van school?

Heb jij al zo'n feest meegemaakt?

Ja? Wil je dan aan je groepje uitleggen hoe dat gaat?
Nee? Vraag dan iemand van je groepje om het uit te leggen.

Vertel

Sommige mensen vinden eten met mes en vork vreemd. In het Oosten wordt er gegeten met stokjes, veel Afrikanen eten met hun handen.

Heb je zelf al eens op een andere manier dan met een vork, mes of lepel gegeten?

Wat is jouw lievelingsgerecht?

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vertel

Wat alle levensbeschouwingen gemeenschappelijk hebben is de zorg voor de natuur. Waarom is dat zo belangrijk?

Hoe zorg jij voor de natuur? Let jij er bijv. op dat je niet te veel water gebruikt, dat je geen papiertjes op de grond gooit, dat je het licht niet laat branden?

Vertel

Ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is.

Ben jij een tsjilper? Dit is iemand die stil is en weinig zegt.

Of ben jij een snater? Dit is een luidruchtig iemand die heel graag praat.

Met welk dier wil je het liefst vergeleken worden? En, waarom?

Vertel

Roep jij ook wel eens "NEUS" in het Frans als iets je niet aanstaat?

Of durf je niet op te komen voor je eigen mening?

Ben je bang je mening te uiten als die anders is dan de mening van de meerderheid van de klas?

Vertel

Ken je iemand met een tatoeage?

Is dat een hennatatoeage die na verloop van tijd verdwijnt? Of is het één die blijft?

Wat denken mensen meestal over iemand met veel blijvende tatoeages? Klopt dit beeld?

Vind jij tatoeages mooi? Waarom wel / waarom niet?

Vertel

Wat alle levensbeschouwingen gemeenschappelijk hebben is feestvieren. Welke feest vier jij het liefst? Wat is zo bijzonder aan dit feest? Het gevoel om samen te zijn? De betekenis van het feest? Het lekkere eten? ...

Vertel

In heel veel restaurants staan mannen achter het fornuis. Thuis zijn het meestal de vrouwen. Wie kookt er bij jou thuis? Help jij wel eens en zo ja, doe je dat graag?

Is koken eerder een ding voor mannen of voor vrouwen?

Denk jij dat er beroepen zijn die beter passen bij mannen dan bij vrouwen of omgekeerd?

Vertel

Sommige mensen geloven dat een hoefijzer of een klavertje vier geluk brengt. Andere mensen denken dat een amulet rond hun hals bescherming geeft.

Heb jij zo'n geluksbrenger?

Of, geloof je daar niet in?

Wie of wat zorgt er voor jouw geluk?

Vertel

Bonnie's sterren zijn mensen. Ze vindt dat iedereen te veel op zichzelf leeft en wil mensen samenbrengen.

Is in jullie familie samenzijn ook belangrijk?

Wanneer kan je meer bereiken? Samen of alleen?

Noem een paar dingen die je beter samen kunt doen dan alleen.

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vertel

Heb je het al eens meegemaakt dat een vriend(in) de hele dag door niets at?

Weet je ook hoe dat kwam? Tijdens de Ramadan eten moslims niet van zonsopgang tot zonsondergang.

Ken je uit andere religies ook gebruiken die te maken hebben met eten of niet eten? Vraag het ook eens aan anderen in je groep.

Vertel

Couscous is een typisch gerecht uit de Maghrebregio. Heb jij dat al eens gegeten en vond je het lekker?

Ben je al eens naar een Chinees restaurant geweest? Wat heb je toen gekozen uit het menu? Lukte het met de stokjes?

En wat vind je van een vegetarische maaltijd?

Vertel

In Indonesië is het heel gewoon voor mannen om in een rok rond te lopen. In een "Sarong" (= een soort wikkelrok), en ook de vrouwen dragen hem. Heb je al eens een man in een rok gezien?

In China slapen mensen op een bamboematje i.p.v. op een zachte matras. Er zijn ook mensen die in een hangmat slapen. Hoe slaap jij? Ken je iemand die op een andere manier slaapt?

Vertel

Stijn speelt altijd de muziek die bij Bonnies humeur past.

Welke muziek hoor jij graag?

Luister jij ook naar bepaalde muziek of liedjes al naargelang je humeur?

Elke cultuur heeft zijn eigen muziek. Kan jij bijv. ook genieten van Chinese, Indische, Afrikaanse, joodse of nog andere muziek?

Vertel

In Vlaanderen vindt men kinderwagens heel gewoon. Sommige mensen uit andere culturen vinden dat een beetje vreemd: je kind draag je veel beter tegen je aan, dan is het dicht bij je en voelt het zich veiliger.

Heb je al eens een vrouw gezien die haar baby niet in een kinderwagen, maar in een draagdoek op haar lichaam droeg? Kun je daar iets over vertellen?

Vertel

In veel levensbeschouwingen worden "Lichtfeesten" gevierd. Men viert dat het licht (het goede) de duisternis (het kwade) heeft overwonnen. (Bijv.: Divali, Chanoeka, Kerstmis, Joelfeest... e.a.)

Vier jij ook een lichtfeest? En zo ja, kan je daarbij wat uitleg geven?

Of ken je een verhaaltje of een film waarin dit onderwerp aan bod komt?

Vertel

Heel wat mensen vieren Sinterklaas, een kinderfeest op 6/12, waarbij veel cadeautjes worden uitgedeeld. Vier jij Sinterklaas? Zo ja, vertel er iets over. Zo nee, vier je dan iets dat erop lijkt? Is er bij jou ook een feest waarbij de kinderen cadeautjes krijgen?

In februari / maart wordt in België carnaval gevierd. Vier jij dat ook? Of vieren jullie een ander feest, waarbij mensen zich verkleeden en uitbundig zijn?

Vertel

Wat verkies je? Naar een tropisch zwembad gaan, naar de sauna gaan, naar een Turks badhuis gaan? Of, iets anders?

Ga je liever op vakantie in eigen land of ga je liever naar het buitenland? Breng je dan het liefst je vakantie door bij het zwembad of ga je op verkenning om de mensen en hun cultuur te leren kennen?

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vertel

Ga jij op zondag naar de kerk? Of, ga jij naar een moskee of een synagoge? Bid je thuis? En als je niet in een god gelooft, kan je dan snappen dat iemand anders dat wel doet?

Sommige moslimas dragen een hoofddoek. Welk symbool hoort bij jouw levensbeschouwing? Draag jij een symbool? Wat vind je van mensen die bewust tonen bij welke levensbeschouwing ze horen?

Vertel

Vlamingen leren dat ze iemand moeten aankijken als iemand tegen hen spreekt. In sommige culturen is het net beleefd om je blik neer te slaan. Dat kan voor vervelende situaties zorgen. Heb je al zoiets meegemaakt?

Mensen blozen als ze verlegen zijn of als ze in een pijnlijke situatie terechtkomen. Ben jij verlegen? Ben je al eens verschrikkelijk beschaamd geweest?

Vertel

Moslims reinigen zich vooraleer ze gaan bidden. Ze spoelen bijv. hun mond met water. Heb je dat al eens gezien? Kan iemand vertellen hoe dat gaat? Welke lichaamsdelen worden nog gereinigd?

Indien je gelovig bent, zijn er in jouw religie ook typische rituelen?

Vertel

Luid roepen betekent in sommige culturen niet dat er iets aan de hand is. In Vlaanderen komt het vreemd over: Vlamingen vinden het onbeleefd om luid te praten. Heb je al eens meegemaakt dat er hevig heen en weer werd geroepen bijv. op een markt of ergens anders?

Wat heb jij liever? Een verhaal met een einde of met een open einde, waarbij je kan fantaseren wat er nog allemaal zal gebeuren?

Vertel

Voor veel mensen is: "we zullen wel zien" hun levensmoto. "Què sera, sera", zeggen de Spanjaarden. Dat wil zeggen dat je in het leven wel iets kan proberen te doen, maar dat het niet altijd lukt. Soms gebeuren er dingen waardoor je plan verandert of mislukt.

Wat doe jij dan? Blijf je teleurgesteld bij de pakken zitten? Of probeer je het opnieuw?

Vertel

Vlamingen vragen soms dingen heel voorzichtig, bijvoorbeeld: "wil je me a.u.b. het zout doorgeven". In andere culturen klinkt dit soms heel anders, daar wordt gewoon gezegd: "geef me het zout". Dat is niet onbeleefd bedoeld.

Ken je zelf uitspraken die je vreemd vond?

Ben jij iemand die direct zegt waar het op slaat of maak je omwegen?

Vertel

Voor Bonnie is een koor het toppunt van samenzijn. Met z'n allen een lied zingen, met z'n allen samen ademen. Wat is voor jou het toppunt van samenzijn?

Mr. Rat is nieuw in het bos. Hij wordt niet aanvaard. De dieren zitten vol vooroordelen. Later moeten ze op hun standpunt terugkomen: i.p.v. lui en brutaal is hij juist behulpzaam en actief. Heb jij al eens je mening moeten herzien?

Vertel

In België hebben ouders 15 dagen de tijd om de naam van een kind aan te geven bij het gemeentehuis. Er zijn volkeren die 1 jaar wachten voor ze het kind een naam geven. Bij sommige volkeren krijg je pas je echte naam als je 12 bent na een inwijdingsritueel.

Wanneer kreeg jij je naam? Ben je blij met je naam, vind je dat die bij je past? Noemen ze jou soms anders?

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Noem 1 joods feest

Chanoeka (Lichtfeest)
Pesach (Pasen)
Verzoeningsfeest
Loofhuttenfeest

Noem 1 islamitisch feest

Suikerfeest - Id-al-Fitr
Offerfeest - Eid Al-Adha

Vraag

Hoe heten de dingen die verboden zijn in de islam?

- a) Halal
- b) Heeel
- c) **Haram**

Hoeveel regels of zuilen heeft de islam? (5)

- *Vijf keer per dag bidden.
- *De geloofsbelijdenis opzeggen: er is maar één God en dat is Allah'.
- *Geld geven aan de armen.
- *Tenminste één keer in je leven een bedevaart maken naar de heilige stad Mekka.
- *Vasten tijdens de ramadan.

Vraag

Eten volgens de joodse regels betekent "koosjer (zuiver) eten". Welke 2 producten moeten, volgens één van de voedselvoorschriften, gescheiden blijven?

Melk – en vleesgerechten

Mogen ze dan macaroni met kaassaus en hesp eten?

Nee!

Vraag

Wat doe je uit voor je de gebedsruimte van de moskee ingaat?

- a) **Je schoenen**
- b) Je bril
- c) Je jas

Juist of fout?

Er staan geen banken in een moskee. De mensen bidden op de grond.

Juist!

Vraag

Welke maand van de islamitische maankalender is de ramadan, de islamitische vastenperiode?

- a) De zevende
- b) **De negende**
- c) De tiende

Hoe heet de toren bij een moskee?

Minaret

Vraag

Juist of fout? In Bolivia zijn het niet de mannen, maar de vrouwen die een hoed dragen.

Juist

In Zuid – Amerika is de populairste sport:

- a) **Voetbal**
- b) Tennis
- c) Paardrennen

Vraag

Wat is een typisch Vlaams gerecht?

Frietjes, stoverij, waterzooi, konijn met pruimen..

Van Vlamingen wordt gezegd dat ze een baksteen in hun maag hebben. Wat betekent dat?

- a) **Dat ze graag huizen bouwen.**
- b) Dat ze agressief zijn.
- c) Dat ze een zwakke maag hebben.

Vraag

Wat betekent "Insha'Allah"?

- a) Jazeker
- b) **Als God het wil**
- c) God ziet u

Hoe heten de dingen die toegestaan zijn in de islam?

- a) **Halal**
- b) Haram
- c) Harem

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Welke talen worden van rechts naar links geschreven?

- a) Latijn en Hebreeuws
- b) Arabisch en Chinees
- c) **Hebreeuws en Arabisch**

Wat betekent "piano" in het Italiaans en in het Nederlands?

Nederlands:
muziekinstrument
Italiaans:
verdieping, etage

Vraag

De tulp komt oorspronkelijk uit:

- a) **Turkije**
  - b) Nederland
  - C) Bali
- (De tulp is in de 17de eeuw ingevoerd uit Turkije)

Juist of fout? Analfabeten zijn mensen die niet voldoende kunnen lezen en schrijven.

Juist

Vraag

In Spanje krijgen de kinderen:

- a) Geen achternaam, alleen een voornaam
- b) De achternaam van de moeder
- c) **Twee achternamen, die van de vader en van de moeder**

In welke twee godsdiensten worden de jongetjes besneden?

De Islam en de joodse godsdienst

Vraag

Juist of fout? Alle moslims spreken Arabisch.

Fout

Hoe noemen we een beeld dat we ons vormen van een groep mensen, zonder hen echt te kennen? En, tot wat kan dit leiden als we er ons ook naar gedragen?

Een vooroordeel / discriminatie, racisme, pesten...

Vraag

Hoe noemen we de regels waaraan joden en christenen zich moeten houden?

De tien geboden

Welke godsdiensten geloven in leven na de dood?

Het Jodendom, de islam en het christendom

Vraag

Juist of fout? Het woord eerbied is belangrijk in het leven van de hindoe. Uit eerbied voor de natuur eten ze geen vlees?

Juist

Eerbied voor de mens betekent?

Niet liegen, niet stelen, niemand doden, jezelf beheersen, de andere aanvaarden zoals hij is, respect hebben ...

Vraag

Juist of fout? De boeddhisten vatten hun leefregels samen in het "Wiel der Wet": een wiel met 8 spaken of leefregels op weg naar een gelukkig leven.

Juist

De stichter van het boeddhisme is:

- a) Nirwana Boeddha
- b) **Gautama Boeddha**
- c) Dharma Boeddha

Dharma = leer van Boeddha
Nirwana = eeuwig vredevol zijn

Vraag

Noem twee levensbeschouwingen waarin kinderen en/of volwassenen gedoopt worden.

Bij katholieken, protestanten orthodoxen, anglicanen

Juist of fout? Alle levensbeschouwingen vinden het belangrijk dat je zorgt voor oude mensen, armen, zieken, gehandicapten, ... Kortom voor de zwakken in de maatschappij. Juist

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Juist of fout? Bij niet – confessionele zedenleer staat de mens centraal en niet het goddelijke.

Juist

Juist of fout? De fakkel is het licht dat de mensen help te zoeken naar wijsheid, schoonheid en kracht.

Juist

Vraag

Juist of fout? Anglicanen en protestanten vieren 2 sacramenten: de doop en het avondmaal.

Juist

Sacramenten = tekenen van Gods liefde waarbij betekenisvolle woorden worden gesproken en symbolische handelingen worden gesteld.

In sommige anglicaanse kerken viert men de 7 sacramenten.

Weet jij hoeveel sacramenten er zijn binnen de katholieke en orthodoxe kerk?

7

Vraag

Juist of fout? In Irak wordt vooral Arabisch gesproken.

Juist

Welk dier mogen joden en moslims niet eten?

Varken

Vraag

Hoe heet de typisch Russische dikke soep, gemaakt van rode bieten?

- a) Bataat
- b) **Borsjtj**
- c) Broccoli

Bataat = zoete aardappel
Broccoli = groente

Hoe heet iemand die geen vlees eet?

Een vegetariër

Vraag

Juist of fout? In België zijn de Italianen de grootste groep buitenlanders?

Juist

Juist of fout? De Roma zijn van oorsprong zigeuners. In Oost – Europa worden ze nog steeds gediscrimineerd.

Juist

Vraag

Juist of fout? Het "Book of Common Prayer" (1662) en het "Common Worship" zijn de liturgische handboeken die gebruikt worden bij het voorbereiden van en tijdens de anglicaanse kerkdienst.

Juist

Juist of fout? Monotheïsme is het geloof in één God?

Juist

Vraag

Juist of fout? Een avatar is een gedaante die de god Vishnu tijdens zijn bezoeken aan de aarde aanneemt. De twee belangrijkste avatars van Vishnu zijn Rama en Krishna

Juist

Het gebedshuis van de joden noemt men:

- a) Een tempel
- b) **Een synagoge**
- c) Een kerk

Vraag

Wat is een typisch Turkse drank?

Appelthee, çay (thee),
ayran (yoghurtdrank)

Wat is een typische Marokkaanse drank?

Muntthee

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Juist of fout? Onze cijfers hebben een Arabische oorsprong?

Juist
Het systeem van Romeinse cijfers is helemaal anders en veel moeilijker.

In welke taal ontbreekt de letter "r" en komt de letter "l" vaak voor?

- a) In het Tuks
- b) **In het Japans**
- c) In het Chinees

Vraag

We schrijven eerst de 2 en dan de 3, maar we lezen drieëntwintig. Hoe komt dat?

- a) Er is geen verklaring
- b) **Omdat onze cijfers uit het Arabisch komen en men in het Arabisch van rechts naar links leest**
- c) omdat de uitvinder van cijfers het extra moeilijk wou maken

Waarover praten Vlamingen met Jan en Alleman?

Over het weer/ koetjes & kalfjes

Vraag

Het heilige boek van de moslims is de koran. Hoe heet dat van de christenen?

- a) De tora
- b) **De bijbel**
- c) De veda's

Juist of fout? Moslim is gewoon een ander woord voor Arabier?

Fout
Moslim heeft te maken met de islamgodsdienst en "Arabier" met de taal: het Arabisch. Slechts 1 op 5 Moslims is ook Arabier.

Vraag

Noem 1 stad waar de katholieken op bedevaart gaan.

Lourdes in Frankrijk, Santiago de Compostella in Spanje, Scherpenheuvel in België, ...

Juist of fout? De Orthodoxe kerk volgt een andere kalender, de Juliaanse kalender.

Juist
De juliaanse kalender is van oorsprong een Romeinse kalender die gebruikt werd in het grootste deel van de christelijke wereld. Hij werd geleidelijk aan verdrongen door de [gregoriaanse kalender](#), die een correctie is van de juliaanse.

Vraag

Wordt muntthee in Marokko traditioneel met of zonder suiker gedronken?

Met suiker. Suiker staat symbool voor levenskracht en de muntblaadjes staan symbool voor geluk.

Juist of fout? Mieliepap is een Zuid-Afrikaanse pap gemaakt van gedroogde en zeer fijn gemalen maïs.

Juist

Vraag

Juist of fout? Het eten van sprinkhanen, wormen en honingbijen is goed voor onze gezondheid?

Juist
De diertjes zitten vol eiwitten.

Noem 3 typische Afrikaanse namen.

Dembe (vrede), Amina (vredevol), Kaleb (hond of hart), Kofi (geboren op vrijdag), Layla (donkere schoonheid) ...

Vraag

Juist of fout? "Rabbin" betekent: een leraar of meester en is de leider van de joodse gemeente?

Juist

Juist of fout? De Dalai Lama is de geestelijke en wereldlijke leider van de Tibetaanse boeddhisten, door wie Boeddha zijn werk voortzet?

Juist

Vraag

Gevulde druivenbladen zijn een mediterrane specialiteit. Hoe heten deze hapjes?

- a) Dadels
- b) **Dolmas**
- c) Dollies

Juist of fout? Turkije en Marokko zijn buurlanden?

Fout

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Moslams bidden in de richting van Mekka. In welk land ligt Mekka?

- a) Egypte
- b) Afghanistan
- c) **Saoedi Arabië**

Juist of fout? De Ka'aba (ook Kaäba, Ka'ba of Ka'bah, [Ar.](#) الكعبة) is een kubusvormig gebouw en staat in de Grote Moskee in Mekka.

Juist

Vraag

Op het joodse Lichtfeest wordt elke dag 1 kaarsje meer aangestoken op de Chanoeke. Hoeveel kaarsen kunnen er in totaal branden?

- a) 6
- b) **8**
- c) 12

De Bijbel bestaat uit 2 delen: het Oude en het Nieuwe ...

- a) Perkament
- b) **Testament**
- c) Amendement

Vraag

Juist of fout? Joodse mannen dragen een keppeltje uit eerbied voor God.

Juist

Juist of fout? Sommige joodse vrouwen bedekken hun haar met een hoofddoek of pruik.

Juist
Joods orthodoxe vrouwen bedekken hun haar vanaf de 1ste huwelijksdag.

Vraag

Een boerka, burka of burqa (Arabisch : بـرقة)

- a) **Bedekt het hele lichaam**
- b) Bedekt hoofd en gezicht
- c) Is een hoofddoek

Een nikab / niqab bedekt het gezicht en laat alleen de ogen vrij. Een chador is een gewaad dat het hele lichaam, behalve het gezicht, bedekt. Een nikab wordt soms aanvullend met een chador gedragen.

Juist of fout? Priesters en dominees dragen een lang gewaad in de kerk. De protestanten noemen het een toga. Juist

Vraag

Juist of fout? Computers bestaan alleen maar in Europa en Amerika?

Fout

Juist of fout? Japanners eten zelfs hun soep met stokjes?

Juist
In de soep liggen stukken groenten en vlees, die ze oppikken met stokjes. De soep zelf drinken ze uit de kom.

Vraag

Wat is de hoofdstad van Nederland?

Amsterdam

Wat is de hoofdstad van China?

Peking

Wat is de hoofdstad van Rusland?

Moskou

Vraag

Juist of fout? Andijvie is een typisch Vlaamse groente, die niet gekend is in de rest van de wereld?

Fout
Het woord "andijvie" komt uit het Koptisch (de oude taal van Egypte) en betekent: februari naar de maand waarin de groente werd geoogst.

Juist of fout? Brownies zijn typisch Amerikaans?

Juist – Brownies: donkerbruine, zachte gebakjes met chocoladesmaak.

Vraag

Juist of fout? In Rusland, Wit-Rusland en Oekraïne hebben ze geen Kerstman maar vlak voor Nieuwjaar komt wel Opa Vries met zijn kleindochter Sneeuwwitje langs.

Juist

Juist of fout? De Russisch-, Servisch- en Grieks- orthodoxe kerken vieren het eigenlijke kerstfeest niet op 25/12, maar twee weken later op de 7/ 01.

Juist

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Juist of fout?
Een Protestantse dominee mag trouwen.
De dominee kan ook een vrouw zijn.

Juist

Noem twee christelijke feesten.

Pasen, Kerstmis,
Hemelvaart, Pinksteren, ...

Vraag

Hennaschilderingen zijn typisch voor

- a) Oost – Europa
- b) **De Arabische Wereld**
- c) Centraal – Afrika

Waarvan wordt henna gemaakt?

- a) Van schilfers van dierenhuiden
- b) Van de stampers van de hennabloem
- c) **Van de bladeren van de hennaplant**

Vraag

Noem drie typische Franse voornamen.

Claude, François, Michel,
Guillaume, Jean- Jacques,
Madeleine, Elise, ...

Juist of fout ? Wijn wordt alleen maar in Frankrijk gemaakt.

Fout
Ook in o.a. Italië, Spanje,
Australië, Argentinië, Duitsland, de
Verenigde Staten, Zuid- Afrika, ...,
wordt wijn gemaakt.

Vraag

Geld geven aan arme mensen komt aan bod in elke godsdienst. Toch is er één godsdienst die daar vooral aandacht aan besteedt. Welke?

De islam

Juist of fout? In Turkije en Marokko wonen alleen moslims.

Fout
Er wonen ook mensen die een andere godsdienst aanhangen of die helemaal niet met godsdienst bezig zijn.

Vraag

Wie gelooft dat je na je dood in een ander lichaam opnieuw geboren wordt? = reïncarnatie.

- a) Katholieken
- b) **Hindoes en Boeddhisten**
- c) Joden

Welk dier is heilig voor de Hindoes?

- a) Een varken
- b) **Een koe**
- c) Een ezel

Vraag

In welk traditioneel schrift schrijf je van onder naar boven en begin je bij de rechterkolom?

In het Chinees

Juist of fout?
Sommige Nederlandse woorden komen uit het Hebreeuws: goochem (slim, gewiekst), mazzel (geluk), lef (moed,durf) en tof (goed).

Juist

Vraag

Veel muziekinstrumenten zoals bijv. de gitaar, zijn hier bekend geraakt via de Arabieren. Hoe heet de Arabische voorloper van de gitaar?

- a) Klavecimbel
- b) **Luit**
- c) Fagot

Juist of fout? De djembé komt oorspronkelijk uit West – Afrika?

Juist

Vraag

Juist of fout? In de anglicaanse gemeenschap en de protestantse kerk mogen de priesters en dominees huwen en een gezin hebben. In bepaalde kerken mogen ook vrouwen priester of dominee worden.

Juist

Het Hebreeuws en het Arabisch zijn familie van elkaar. Wat betekenen *sjalom* en *salaam*?

Vrede

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Juist of fout? Zowel in de moskee, in de synagoge als in de protestantse kerk vind je geen beelden.

Juist

Iconen, zijn religieuze schilderijen, bij het schilderen moet rekening gehouden worden met heel veel regels.

Iconen horen bij:

- a) **De orthodoxe godsdienst**
- b) De katholieke godsdienst
- c) Het jodendom

Vraag

Mie is niet alleen een naam, maar betekent ook nog?

- a) Een soort Italiaanse saus
- b) **Chinese spaghetti**
- c) Turkse olijvenpasta

Met welke hand eet je als moslim?

- a) **Met de rechterhand**
- b) Met de linkerhand
- c) Afwisselend met beide handen

Vraag

De koningin van Engeland is de beschermvrouw van de kerk van Engeland en de aartsbisschop van Canterbury is de spiritueel leider van de anglicaanse gemeenschap. Juist

Juist of fout? Binnen de protestantse en anglicaanse kerk wordt het gezag van de paus afgewezen.

Juist

Vraag

Juist of fout? Israël ligt aan de Middellandse en aan de Rode Zee?

Juist

Veel Joden hangen een kokertje aan de deur. Daarin zit een rolletje met een gebed, de sjema, ter ere van God. Hoe noemt dat kokertje?

- a) Een torarol
- b) Een mezzanine
- c) **Een mezoeza**

Torarrol = rol perkament met de 5 boeken van Mozes

Mezzanine = tussenetage

Mezoeza = deurpost (Hebreeuws)

Vraag

In welk land spreken nog veel mensen Nederlands?

- a) Benin
- b) Indonesië
- c) **Suriname**

Juist of fout? Caritas is Latijn voor liefdadigheid of naastenliefde

Juist

Vraag

Met welke munt betaal je in Marokko?

- a) **De dirham**
- b) De dirsam
- c) De dirlam

Met welke munt betaal je in Italië?

- a) De lire
- b) De roebel
- c) **De euro**

Vraag

Hoe heet de typisch Chinese pan waarin kleine stukjes eten heel kort aangebakken worden?

- a) De kok
- b) De krok
- c) **De wok**

Juist of fout? De tajine is een typisch Noord-Afrikaanse stoofpot.

Juist

Vraag

Juist of fout? Alle christenen vieren hun eerste communie.

Fout

Juist of fout? Tijdens het Feest Vrijzinnige Jeugd vieren vrijzinnige kinderen, symbolisch, de stap van kind naar volwassene. Ze worden aangemoedigd, zelfbewust en vrij, uit te zoeken wie ze willen worden.

Juist

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Vraag

Juist of fout? Tijdens Rosj Hasjana (= joodse Nieuwjaar) eet je een stukje appel dat in de honing is gedoopt, daarmee wens je elkaar een goed en zoet jaar toe.

Juist

Tevens wordt je opgeroepen om naar jezelf te kijken: hoe heb ik het afgelopen jaar geleefd, wat ging goed en wat niet, hoe wil ik verder? 10 dagen heb je daarna de tijd om dingen goed te maken en dan is het Jom Kippoer.

Ken jij een andere naam voor Jom Kippoer?

Grote verzoendag - Je verzoent je met jezelf, de mensen om je heen en uiteindelijk met God.

Vraag

Juist of fout? Vrijzinnig humanisten bepalen zelf hoe ze een belangrijk levensmoment vieren. Sommigen doen voor zo'n plechtigheid beroep om een moreel consulent van het Huis van de Mens.

Juist

Juist of fout? Divali is een boeddhistisch lichtfeest.

Fout

Divali is een lichtfeest waarbij de Hindoes de overwinning van het licht op de duisternis vieren.

Vraag

Juist of fout? Rooms-katholieken, orthodoxen, protestanten en anglicanen zijn allen christenen.

Juist

De rooms-katholieke kerk kent sacramenten of rituelen die belangrijke momenten aanduiden in het leven van gelovigen. Orthodoxen spreken niet over sacramenten maar over mysteriën. Zo zijn er: a) 5 - b) 7 - c) 9

Vraag

Wie is Abraham?
a) De vader van o.a. de joodse godsdienst
b) Een zanger met een witte baard
c) De zoon van god

Abraham wordt ook in het christendom en de islam als stamvader gezien. Daarom spreekt men van de "abrahamistische godsdiensten"

Wat wordt er bewaard in de Ark in de synagoge?
a) Keppeltjes
b) De Thorarollen
c) Gebedsriemen

Vraag

Stel je bent hindoe en je wil bidden voor geluk voor je toets. Tot welke god(-in) richt je je dan?

- a) Brahman
- b) Vishnu
- c) Lakshmi

Waar was Siddharta naar op zoek toen hij wegging bij zijn familie?

- a) Naar een mooie vrouw
- b) Naar een boek waar alles instaat over Boeddhisme
- c) Naar een antwoord op het lijden in de wereld

Vraag

De Joodse kalender gaat terug tot 3761 voor Christus. Dit is voor de Joden de dag van de schepping. Wat is dan volgens de joodse kalender het westerse jaar 2000?

5761

Juist of fout? De moslimkalender begint op 622 na Christus. Dit is de dag waarop de profeet Mohammed van Mekka naar Medina vluchtte.

Juist

Vraag

Staan er in de koran ook verhalen over Maria en Jezus?

- a) Natuurlijk niet, die horen tot het christendom
- b) Jazeker, en ook mensen uit andere godsdiensten
- c) Ja, maar dan heten ze Saïda en Samir

Op Poerim spelen joodse kinderen het verhaal van een vrouw die de joden redde van de schurk Haman. De naam van deze vrouw is:

- a) Ariëlle b) Esther c) Leva

Vraag

De overtuiging dat alles een levenskracht, een geest of een ziel heeft: mensen, dieren, de zon, de zee, planten, stenen, gebruiksvoorwerpen, ... heet animisme. De belangrijkste taak van een animistische priester, een sjamaan is:

- a) Trommelen
- b) Naar geesten luisteren
- c) Heksen verjagen

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

SAMEN ?

**HET LEVEN
BESCHOUWEN**

Spelregels

Benodigheden

- 1 dobbelsteen
- 3 – 6 pionnen

Vorbereiding

- Kies een spelleider (de leerkracht of één van de leerlingen).
- Het spel is ontworpen voor 3 tot 6 spelers of groepen.
- Als je het spel speelt met verschillende LBV samen, zorg er dan voor dat per tafel elke LB vertegenwoordigd is.
- Elke speler / elk groepje kiest een pion van een bepaalde kleur en plaatst die op start.
- Er zijn twee soorten spelkaarten: "VRAAG"-kaarten en "VERTEL"-kaarten. De spelleider houdt deze spelkaarten bij in afzonderlijke stapeltjes.
- Daarnaast zijn er 48 kaartjes van feestgangers.
- Leg het doel van het spel en de spelregels uit.
- Als iedereen alles snapt, wordt er gestart met het spel.

Doel van het spel

- In de schoolfeestzaal is er een feest aan de gang. Alle leerlingen van school en de mensen uit de buurt zijn uitgenodigd.
- Om binnen te mogen op het feest moet je minstens 6 kaartjes van feestgangers verzameld hebben.
- Telkens als je op een gewoon spelvakje staat (een huisje), moet je een "VRAAG"-kaart beantwoorden. Als het antwoord juist is, krijg je een kaartje met een feestganger.
- Als je op het feest aankomt en je hebt nog geen zes kaartjes van feestgangers, moet je terug naar de "TOREN VAN PISA". Het tweede stuk van de straat leg je nog eens af, zodat je opnieuw de kans krijgt om mensen uit te nodigen.

Spelregels

- Gooi de dobbelsteen, de speler of de groep die het hoogst aantal ogen gooit, mag beginnen. Vervolgens wordt er in de richting van de klok gespeeld.
- Voor elke beurt wordt er met de dobbelsteen gegooid. Het aantal ogen bepaalt hoeveel vakjes de speler of groep vooruit mag.
- De spelleider stelt een vraag uit de juiste stapel kaartjes (VRAAG of VERTEL)
- Je kunt op 4 plaatsten terechtkomen:
  - 1) **Huis:** "VRAAG"-kaartjes
Vakje waarop je een antwoord moet geven op 1 of meerdere vragen.
Als het antwoord juist is, blijft de speler of groep aan de beurt tot ze een fout antwoord geven. Voor elk juist antwoord krijg je een feestgangerkaartje.
  - 2) **Ander gebouw:** "VERTEL"-kaartjes
Vakje waarop je iets moet vertellen, hier gaat het dus niet om goed of fout.
Je mag verder spelen als je iets verteld hebt. Als je niets te vertellen hebt, blijf je staan en is je beurt voorbij.
  - 3) **Stop – teken:** GEEN kaartje
Vakje waarop je een beurt moet overslaan.
  - 4) **Park:** GEEN kaartje
Bonusvakje waarop je twee extra feestgangers krijgt zonder een vraag te beantwoorden. Je mag ook verder spelen.
- Om op het feest terecht te komen, hoef je niet het exacte aantal ogen te spelen, meer mag ook.
- Wie het eerst aankomt (samen met 6 feestgangers), is gewonnen! Er wordt gespeeld tot alle spelers aangekomen zijn.